

Confrontatie tussen vrouwtje Sperwer *Accipiter nisus* en eksters *Pica pica*

Henk Jan Hof

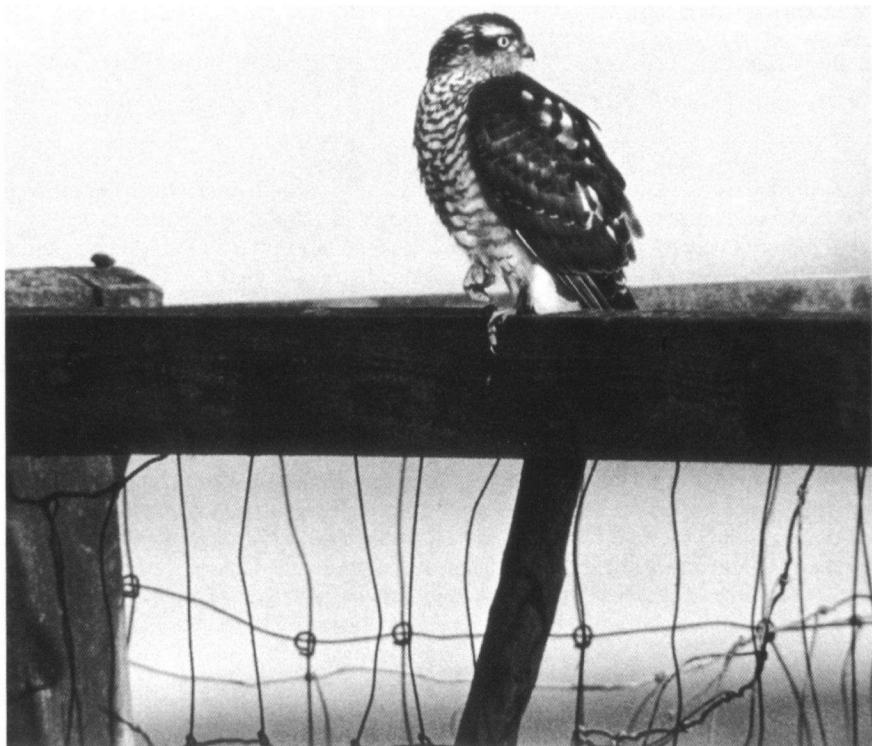
Op zaterdag 24 november 2001 was ik een paar uurtjes aan het vogelen in en rondom het landgoed Huize de Voorst, in de directe nabijheid van Zutphen. Weer op weg naar huis zag ik om 12.10 uur in een flits (zo na iets langer observeren bleek) een juveniel vrouwtje Sperwer een naar alle waarschijnlijkheid vrouwtje merel *Turdus merula* vangen aan de rand van een op dat moment druk bereden weg. Met de zojuist gevangen prooi bungelend in de poten vloog ze op ongeveer een meter hoogte over het weiland richting een greppel met daarin enkele wilgen, 250 meter verderop.

Direct na het verschijnen van de sperwervrouw doken er vanuit alle hoeken ineens eksters op, tien in totaal, die furieus achter de sperwervrouw aangingen dan wel haar tegemoet vlogen.

Ze werd zo fel door de eksters belaagd dat ze genoodzaakt was met buit en al in het weiland te landen, een tiental meters voor de wilgenopslag. De eksters landden alarmerend rondom haar en pikten fel naar haar, waarbij ze ook lijfelijk werd geraakt. De sperwervrouw verdween vervolgens al springend en fladderend richting dekking. De agressie van de eksters nam af toen ze uiteindelijk de dekking bereikte van de laag boven de grond hangende takken van de wilg. Acht eksters zaten vervolgens boven de sperwervrouw in de wilg, twee andere zaten naast haar op de grond. De sperwervrouw mantelde over de prooi, waarbij ze echter door de twee op de grond zittende eksters werd belaagd. Zij pikten frequent naar de sperwervrouw, die echter door ging met het plukken van de prooi.

Het roepen van de eksters had schijnbaar ook een tweetal zwarte kraaien *Corvus corone* attent gemaakt op het gebeuren. De zwarte kraaien namen tussen de aanwezige eksters plaats in de wilg, op enkele meters hoogte en volgden al krassend de verrichtingen van de sperwervrouw die na het verschijnen van de zwarte kraaien dieper in de greppel was verdwenen. Na enkele minuten verlieten de zwarte kraaien de wilg, belaagden en passant een ogenschijnlijk toevallig passerende Buizerd *Buteo buteo* alvorens uit zicht te verdwijnen. Een zestal eksters zocht om 12.20 uur de weilanden weer op om verder te gaan met foerageren. Twee eksters belaagden haar nog steeds vanuit de wilg, terwijl twee andere rondscharrelden op de plek waar de sperwervrouw met plukken begon. Terwijl ik de Buizerd nakeek, hoorde ik plotseling alarmpiepjes van mezen en het tikken van een roodborst. Ik vermoed dat de sperwervrouw op dat moment (12.25 uur) de dekking had verlaten en weer het bos is ingevlogen. Vier eksters rommelden vervolgens nog tot 12.30 uur rond op de plek waar de sperwervrouw met de prooi in de weer was, waarna ook zij naar elders verdwenen.

Het is me gedurende de twintig minuten van waarnemen niet duidelijk geworden of de eksters de sperwervrouw feitelijk belaagden of dat ze -al dan niet collectief- getracht hebben haar de buit te ontfutselen.

Juvenile Sperwer op trek, Falsterbo (Zuid-Zweden), 24 september 1987 (Jan Stok). *Juvenile Sparrowhawk during a migration stop-over at Falsterbo.*

Summary: Confrontation between female Sparrowhawk *Accipiter nisus* and Magpies *Pica pica*

On 24 November 2001, a juvenile female Sparrowhawk captured a Blackbird *Turdus merula*, with which she disappeared into cover some 250 m away to start plucking. Before reaching cover, she was detected and harassed by 10 Magpies, forcing her to land in a meadow just 10 m short of cover. The Sparrowhawk started hopping and running with the prey towards a willow thicket, meanwhile being pecked at by the Magpies. After reaching cover, she started plucking despite being harassed by Magpies and Carrion Crows; this lasted some 15 minutes after which the commotion slowed down. It was not clear whether the Magpies acted out of aggression, or tried to rob the Sparrowhawk of its prey.

Adres: van Hoornlaan 58, 7207 JL Zutphen (0575-523954).